

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
Факультет дошкільної та спеціальної освіти
Кафедра психології та педагогіки розвитку

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В. о. завідувача кафедри
Л. Карнаух Леся КАРНАУХ
«25» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інноваційні технології дошкільної освіти

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 01 Освіта
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 012 Дошкільна освіта
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма Дошкільна освіта. Спеціальна освіта
Дошкільна освіта. Початкова освіта
Дошкільна освіта. Психологія
(назва освітньої програми)

Робоча програма «Інноваційні технології дошкільної освіти» для здобувачів вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта.

Розробник: Дука Т.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки розвитку дитини

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри психології та педагогіки розвитку дитини

Протокол від «25» серпня 2023 року № 1

В.о. завідувач кафедри психології та педагогіки розвитку дитини

(доц. Леся КАРНАУХ)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету

Протокол від «30» серпня 2023 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету дошкільної та спеціальної освіти

(доц. Ольга БУТЕНКО)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (ПІБ) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (ПІБ) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (ПІБ) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (ПІБ) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	90	90
Курс	IV	IV
Семестр	8	8
Кількість змістових модулів із розподілом:	II	II
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, у тому числі:	90	90
Аудиторні:	44	12
Лекційні	22	6
Семінарські / Практичні	22	4
Лабораторні	-	-
Самостійна робота	40	70
Індивідуальні завдання	6	10
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування системи знань про сутність інноваційних педагогічних технологій, поглиблення і розширення професійної підготовки спеціалістів у галузі дошкільної та початкової освіти, становлення творчої індивідуальності педагога, що розвивається і формується в умовах альтернативної освіти, змісту і технології навчання та виховання; підготовка майбутніх педагогів щодо вміння використання інноваційних технологій у професійній діяльності.

Завдання:

- допомогти студентам глибоко оволодіти знаннями щодо основних понять класифікації та основних понять інноваційних педагогічних технологій;
- розкрити основні чинники, причини, бар'єри у процесі здійснення інноваційної діяльності педагога.
- формувати психологічну готовність до прийняття нового, розвивати сприйнятливості до педагогічних нововведень.
- дати студентам систему знань у галузі інноваційної діяльності вихователя в сучасному дошкільному навчальному закладі.
- формувати у студентів творче мислення на основі розширення загального наукового світогляду в галузі педагогічної інноватики;
- формувати вміння застосовувати здобуті знання у практичній діяльності.

3. Компетентності та програмні результати навчання за ОП.

Компетентності за ОП:

Загальні компетентності:

- ЗК-1.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
- ЗК-5.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК-7.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності:

ФК-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

ФК-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

ФК-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

Програмні результатами навчання за ОП:

ПРН-1. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПРН-18. В олодіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Загальні питання педагогічної інноватики

Тема 1. Педагогічна інноватика як теорія інноваційних процесів у системі освіти

Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти. Гуманістична спрямованість педагогічної інноватики. Основні поняття педагогічної інноватики.

Класифікація педагогічних нововведень. Структура інноваційного процесу.

Тема 2. Педагогічна інноватика як теорія інноваційних процесів у системі освіти

Технологія як наука про майстерність. Історичні аспекти педагогічної технології. Зміст поняття «педагогічна технологія». Класифікація педагогічних технологій. Головні ознаки сучасних педагогічних технологій.

Змістовий модуль II. Сучасні інноваційні технології в дошкільній і початковій освіті

Тема 3. «Будинок вільної дитини «М. Монтесорі»

Філософські психологічні засади педагогічної технології М.Монтесорі. Педагогічні умови реалізації індивідуального виховання дітей М.Монтесорі. Технологія навчання й виховання М. Монтесорі.

Тема 4. Антропософські школи Р. Штейнера

Антропософія Р. Штейнера як основа вальдорфської педагогіки.

Теорія життєвих ритмів та її втілення у педагогічному процесі вальдорфської школи. Ідея гармонії природи людини та середовища в педагогіці Р. Штейнера. Технологія організації педагогічного процесу у вальдорфських школах та дошкільних закладах.

Тема 5. «Йєна-план-школа» П. Петерсена

Прогресивна школа без примусу і покарання П. Петерсена.

Технологія формування індивідуальності в педагогіці Йєна-плану. Технологія навчання за Йєна-планом.

Тема 6. «Школа для життя, через життя» О. Декролі

Принцип антропоцентризму як основа педагогічної технології О.Декролі.

Програма школи Декролі. Система організації освітньої роботи.

Значення педагогічної техніки.

Тема 7. «Школа успіху й радості» С. Френе

Френе – противник традиціоналізму й консерватизму в педагогіці. Концептуальні засади технології С. Френе.

«Нові матеріальні засоби навчання й виховання» – яскраві символи «Школи успіху й радості».

Тема 8. ТРВЗ – сучасна освітньо-виховна технологія

ТРВЗ у педагогічному контексті. Розвиток пізнавальних творчих здібностей дітей засобами ТРВЗ. Місце ТРВЗ у системному підході до навчання й виховання дітей.

Тема 9. Технології раннього та інтенсивного навчання читання (Г. Домана та ін.)

Наукова обґрунтованість технологій раннього навчання читання. Концептуальні засади технологій.

Порівняльна характеристика особливостей змісту технологій.

Тема 10. Технологія фізичного виховання дітей М. М. Єфименка

Основні професійні заповіді М. Єфименка. «Тотальний ігровий метод» фізичного виховання дітей. Особливості «Театру фізичного розвитку і оздоровлення дітей дошкільного та молодшого шкільного віку».

Змістовий модуль III. Інноваційна готовність педагога

Тема 11. Готовність педагога до інноваційної діяльності. Технологія розробки та освоєння нововведень

Структурні компоненти інноваційної діяльності. Типологія педагогів та їх ставлення до нововведень. Рівні сформованості готовності до педагогічних інновацій. Види готовності до інноваційної діяльності.

Способи введення новацій в освітньо-виховний заклад. Науковий експеримент у структурі інноваційно педагогічної діяльності. Організаційно-управлінський аспект процесу розробки та освоєння інновацій. Нормативно-правове забезпечення інновацій в освіті.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог	у тому числі				
		л	п	ла б.	ін д.	с. р.		л	п	ла б.	ін д.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальні питання педагогічної інноватики												
Тема 1. Педагогічна інноватика як теорія інноваційних процесів у системі освіти	8	2	2		2	2		1			2	2
Тема 2. Педагогічна інноватика як теорія інноваційних процесів у системі освіти	8	2	2		2	2					2	2
Разом за змістовим модулем 1	16	4	4		4	4		1			4	4
Змістовий модуль II. Сучасні інноваційні технології в дошкільній і початковій освіті												
Тема 3. «Будинок вільної дитини» М. Монтесорі».	8	2	2		2	2		1			4	4
Тема 4. Антропософські школи Р. Штейнера	8	2	2		2	2					4	4
Тема 5. «Йена-планшкола» П. Петерсена	8	2	2		2	2		1			4	4
Тема 6. «Школа для життя, через життя» О. Декролі	8	2	2		2	2			1		4	4
Тема 7. «Школа успіху й радості» С. Френе	6	2	2		1	1		1			4	4
Тема 8. ТРВЗ – сучасна освітньо-виховна технологія	8	2	2		2	2					4	4
Тема 9. Технології раннього та інтенсивного навчання читання (Г. Домана та ін.)	8	2	2		2	2		1	1		4	4
Тема 10. Технологія фізичного виховання дітей М.М. Єфименка	8	2	2		2	2				1		4
Разом за змістовим модулем 2	66	16	16		17	17		4	3		32	32

Змістовий модуль III. Інноваційна готовність педагога												
Тема 11. Готовність педагога до інноваційної діяльності. Технологія розробки та освоєння нововведень	8	2	2		2	2		1	1		4	4
Разом за змістовим модулем 3	8	2	2		2	2		1	1		4	4
Модуль 2												
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-	
Усього годин	90	22	22		23	23		6	4		40	40

6. Темати практичних занять

№ п/п	Темати занять	Кількість годин	
		денна	заочн
1.	Основи педагогічної інноватики у системі освіти.	2	
2.	Особливості педагогічної технології.	2	
3.	«Будинок вільної дитини» М. Монтесорі.	2	
4.	Організація педагогічного процесу у вальдорфських школах Р. Штейнера.	2	
5.	«Йєна-план-школа» Петера Петерсена.	2	1
6.	Технологія О. Декролі у контексті гуманістичної педагогіки.	2	
7.	«Школа успіху і радості» С. Френе.	2	
8.	Технологія розвитку творчої особистості дитини за Г. Альтшуллером.	2	
9.	Ранній розвиток і виховання дітей у технологіях швидкочитання (Г. Домана та ін.).	2	1
10.	Система фізичного виховання дітей за методикою М.М. Єфіменка.	2	1
11.	Розвиток і організація інноваційної діяльності педагога.	2	1
	Разом	22	4

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість	
		годин	
		ден.	заоч н.
1	Зробити порівняльний аналіз інноваційних і традиційних навчальних закладів	0,5	0,8
2	Підтвердити закон фінальної реалізації інноваційного процесу фактами з досвіду А.Макаренка, В.Сухомлинського, С.Шацького та ін.	0,5	0,8
3	Скласти найпростішу класифікацію педагогічних нововведень (наприклад, відповідно до етапів інноваційного циклу)	0,5	0,8
4	Зробити порівняльний аналіз різних підходів до розкриття значення поняття «педагогічна технологія»	0,5	0,8
5	Визначити спільне і відмінне у поняттях «педагогічна система», «методика», «педагогічна технологія»	0,5	0,8
6	Обґрунтувати своє ставлення до проблеми технологізації виховного процесу	0,5	0,8
7	Підготуватись до дискусії: «Чи може вітчизняна система освіти вийти з кризи, запозичивши якусь цілісну ефективну освітню систему, яку можна було б взяти за взірць?» Підготувати тезисну відповідь на запропоноване питання	0,5	0,8
8	Роз'яснити смисл звернення дитини до педагога: «Допоможи мені це зробити самому», яке стало символом педагогіки М.Монтессорі	0,5	0,8
9	Підготувати повідомлення та наочні посібники для проведення презентації на тему: «Використання Монтессорі-матеріалу у повсякденному житті»	0,5	0,8
10	Представити матеріал з досвіду роботи в Україні дитячих садків за системою М.Монтессорі	0,5	0,8
11	Прокоментувати твердження М.Монтессорі: «Дитина сама знає основні шляхи до саморозкриття особистості. Головне - не заважати їй у цьому»	0,5	0,8
12	Проаналізувати запропоновані П. Петерсеном шляхи формування гуманістичних взаємин у шкільній громаді	0,5	0,8
13	З'ясувати сутність інтеграції шкільного та сімейного дому як складової частини педагогіки общинності	0,5	0,8
14	Запропонувати приклади завдань-проектів як методу організації навчальної діяльності в Йєна-план-школах	0,5	0,8
15	Обґрунтувати актуальність педагогічних ідей П. Петерсена в сучасних умовах	0,5	0,8
16	Визначити переваги і слабкі сторони з погляду сучасної дидактики заглиблення через періодичну систему навчальних епох	0,5	0,8
17	Розкрити зміст основного девізу вальдорфської педагогіки: «Зберігати сили дитинства і дитячості»	0,5	0,8
18	Визначити співвідношення слова, думки, символу, руху у вальдорфській педагогіці	0,5	0,8
19	Розробити план-конспект (2 - 3 варіанти) проведення ранкового прийому дітей за типом вальдорфського дитячого садка	0,5	0,8

	(розташування дітей у колі, що нагадує сонечко; використання римованих віршів або пісеньок		
20	Знайти спільні й відмінні риси у виховних системах С.Френе і В.Сухомлинського	0,5	0,8
21	Проаналізувати систему планування та оцінювання навчальної роботи в школі С.Френе	0,5	0,8
22	Обґрунтувати, наскільки сумісні у цілісному навчально-виховному процесі цілеспрямована стимуляція активності та свободи самовираження учнів	0,5	0,8
23	Проаналізувати педагогічні прийоми з активізації інтелектуальної та емоційної діяльності учнів	0,5	0,8
24.	Обґрунтувати новизну й оригінальність технології ознайомлення дітей з довкіллям	0,5	0,8
25.	Розробити одну із форм психологічної роботи з батьками.	0,5	0,8
26.	Підібрати методiku проведення експертизи професійної компетентності педагога.	0,5	0,8
27.	Визначити спільні ознаки педагогічних технологій О.Декролі, М. Монтессорі	0,5	0,8
28.	Проаналізувати ідею центрів інтересів. Підготувати методичні рекомендації по створенню та використанню у дошкільній групі «Центру інтересу»	0,5	0,8
29.	Розкрити освітню та виховну роль ігор і карткових завдань у педагогічній технології О.Декролі	0,5	0,8
30.	Проаналізувати особливості фонетичної теорії швидкочитання	0,5	0,8
31.	Розробити приклади словесних ігор, використовуючи технологію М.Зайцева	0,5	0,8
32.	Використовуючи складові технології навчання дітей грамоти, розробити завдання для тих дітей, які відстають у засвоєнні грамоти і для тих, які випереджають у своєму розвитку однолітків. Апробувати їх. Продіагностувати дітей з метою визначення результатів діяльності	0,5	0,8
33.	Продумати можливості поєднання зображувальної діяльності та словесної творчості дітей (на прикладі будь-якої технології)	0,5	0,8
34.	Визначити переваги гри-посібника «Столік» для математичного розвитку дітей	0,5	0,8
35.	Визначити особливості технологій Г.Домана, які забезпечують розвивальний ефект у ранньому віці. Які з них Ви використали б у своїй практиці?	0,5	0,8
36.	Розробити кілька «бітів знань», обравши на свій розсуд розділ і категорію знань	0,5	0,8
37.	Продумати можливі варіанти використання ТРВЗ в організації дозвілля дітей	0,5	0,8
38.	Скласти конспект комплексного заняття з використанням елементів ТРВЗ для будь-якої групи дитячого садка	0,5	0,8
39.	Обґрунтувати власне бачення здійснення системного підходу в ознайомленні дітей з людиною і світом (компонентний, структурний, функціональний, генетичний підходи), використання прийомів роботи з «чарівним телевізором», моделюванням маленькими чоловічками	0,5	0,8
40.	Підготувати матеріал з досвіду роботи в Україні дитячих садків за	0,5	0,8

	технологією Г.Альтшуллера		
41.	Визначити спільні і відмінні особливості технологій розвивального навчання Л.Занкова та Ельконіна - Давидова	0,5	0,8
42.	Підготуватися до ділової гри «Міні-конференція» за питаннями: а) цільові орієнтації розвивального навчання; б) основні елементи технології; в) шляхи реалізації розвивального навчання; г) критерії ефективності цієї технології		0,8
43.	Обґрунтувати вимоги до музичного та колірною супроводу в педагогіці (на прикладі фізичного виховання)		0,8
44.	Розробити конспект заняття з фізичної культури за технологією М.Єфименка		0,8
45.	Зробити порівняльний аналіз традиційної методики фізвиховання дітей дошкільного віку та технології М.Єфименка		0,8
46.	Проранжувати 12 найбільш значущих якостей педагога інноваційного типу		0,8
47.	Визначити внутрішні (спрямовані на себе) і зовнішні (спрямовані на вихованців, колег, адміністрацію тощо) мотиви інноваційної діяльності	0,5	0,8
48.	Вивчивши публікації про педагогів-новаторів, вихователів інноваційного типу, охарактеризувати особистісні і професійні якості декількох із них	0,5	0,8
49.	Підготуватися до проведення тренінгу «Є ідея!» (мета формування мотивів інноваційної діяльності; навчання способом формування інноваційних характеристик	0,5	0,8
50.	Підготуватися до проведення дискусії «Бути чи не бути нововведенню?». Питання для дискусії: а) чи завжди потрібно використовувати нововведення? б) на Вашу думку, чи є технологія новаторською, якщо вона складається з відомих елементів? в) яке Ваше ставлення до новатора і традиціоналіста? г) як би Ви вчинили, якби у Вас були негативні інноваційні установки, а Ви опинились в інноваційному колективі? д) як запобігти рутинізації нововведення?	0,5	0,8
	Разом	23	40

8. Індивідуальні завдання

1. Розробити алгоритм запровадження та реалізації у сучасних дошкільних закладах технології раннього навчання Г. Домана.
2. Розкрити сутність та особливості технології розвивального навчання Л.Занкова.
3. Розкрити особливості розвитку потенційних можливостей дитини раннього віку за теорією Масару Ібука.
4. Розробити заняття-презентацію за технологією М. Монтесорі у одній з вікових груп (за вибором студента).
5. Розкрити особливості змісту та підходів технології «Школи діалогу культур» В. Біблера.
6. Проаналізуйте з позиції інновацій сутність гуманістичної педагогіки Ш.О. Амонашвілі.
7. Розкрити особливості організації педагогічного процесу у вальдорфських дитячих садках. Запропонуйте алгоритм запровадження ідей Р. Штейнера у сучасний дошкільний заклад.
8. Розробити освітній проєкт запровадження технології Г. Домана у сучасний дошкільний навчальний заклад.

9. Проаналізувати особливості технології ТРВЗ та розробити низку занять зі старшими дошкільниками.
10. Проаналізувати особливості технології швидкочитання та розробити низку занять з грамоти зі старшими дошкільниками.
11. Проаналізувати особливості технології М. Єфименка та розробити низку занять з фізичного виховання в дошкільних навчальних закладах.

9. Методи навчання: програма побудована за вимогами кредитно-трансферної (трансферно-рейтингової) системи організації навчального процесу у вищих закладах освіти. У процесі викладання навчальної дисципліни застосовуються інноваційні педагогічні (проектна, інтерактивна, індивідуалізації та диференціації, проблемна тощо) та інформаційно-комунікаційні технології (мультимедійні, комп'ютерні, інтернет-технології та дистанційні курси), лекції, підготовка рефератів на задані теми.

10. Методи контролю: поточне оцінювання на практичному занятті: оцінка за ІНДЗ (реферат); підсумковий тестовий контроль; оцінка за індивідуальні домашні завдання, екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є успішність освоєння знань та набутих навичок на лекціях та семінарських заняттях, що включає систематичність їх відвідування, здатність здобувача вищої освіти засвоювати категорійний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, навички творчо підходити до вирішення поставлених завдань, активність роботи на семінарських заняттях, рівень знань за результатами опитування на семінарських заняттях, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань. Схема нарахування балів за поточним контролем (засвоєння теми дисципліни):

- 4 бали - здобувач вищої освіти цілком і всебічно розкрив сутність питань теми, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити;

3- бали - здобувач вищої освіти розкрив питання теми у загальних рисах, розуміє їхню сутність, вільно оперує поняттями і термінологією, але спостерігаються деякі упущення при відповідях на питання та неточні обґрунтування;

- 2 бали - здобувач вищої освіти не повністю розкрив питання теми у загальних рисах, намагається робити висновки, але слабо орієнтується в джерелах, припускається помилок, матеріал викладає нелогічно;

- 0-1 - балів - здобувач вищої освіти не розкрив питання теми, не розуміє його сутності, не орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться за питаннями заліку. Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована за тестове завдання - 10 балів.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру;

- підсумкового контролю успішності.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському та практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт. Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 4 балів):

4 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни.

3 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні помилки.

1-2 бали – завдання виконане частково, допущені значні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної роботи – тестових завдань під час проведення останнього семінарського заняття в межах окремого залікового модуля. Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з тестових завдань.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – правильно виконані всі тестові завдання;

7-9 балів – на 80% тестових завдань від загального обсягу, допущені незначні помилки;

4-6 балів – обсяг виконаних завдань становить від 60% до 79% від загального обсягу;

1-3 балів – здобувач виконав лише від 40% до 59% від загального обсягу;

0 балів – відповідь відсутня.

Індивідуальна самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці. Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самостійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації. Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі; 7-9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки; робота виконана майже на 80% від загального обсягу; 4-6 балів – обсяг виконаних завдань становить від 60% до 79% від загального обсягу; 1-3 балів – здобувач виконав лише від 40% до 59% від загального обсягу; 0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти денна форма

Модуль 1											Модуль 2	ПК	Сума
ЗМ 1			ЗМ 2							ЗМ 3			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T 10	T11	15	10	100
6	6	7	7	7	7	7	7	7	7	7			

заочна форма

Модуль 1			Модуль 2	ПК	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3			
T5, T9-10		T11	20	10	100
35		35			

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентості	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зарахован
82-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
75-81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
69-74	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-68	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

14. Рекомендована література

Основна:

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2012. 349 с.
2. Дичківська І.М., Поніманська Т.І. М. Монтессорі: теорія і технологія. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2006. 304 с.
3. Технології виховної роботи з дітьми: історія та сучасність / Уклад. Т.М. Дука. Умань: Жовтий О. О., 2016. 120 с.
4. Інновації в дошкіллі: програми, проекти, ідеї, досвід / упоряд.: Л. Калуська, М. Отрощенко. Тернопіль, Мандрівець, 2013. 376 с.
5. Інновації в дошкіллі: програми, проекти, ідеї, досвід / упоряд.: Л. Калуська, М. Отрощенко. Тернопіль, Мандрівець, 2012. 376 с.
6. Інновації в дошкіллі: програми, проекти, ідеї, досвід / упоряд.: Л. Калуська, М. Отрощенко. Тернопіль, Мандрівець, 2010. 376 с.
7. Чепіль М.М. Педагогічні технології. Навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2012. 222 с.

Допоміжна

1. Єфименко М. Хлопці – козаки, а дівчата – квіточки... Статева культура у фізичному вихованні дошкільнят. *Дошкільнє виховання*. 2000. № 9.
2. Жерносек І. Педагогічний досвід: головні ознаки і критерії. *Рідна школа*. 2019. № 9.
3. Іонова О. Зміст вальдорфської освіти – засіб розвитку особистості учня. *Рідна школа*. 2010. № 7-8.
4. Лаврентьєва Г.П. Вальдорфський дитячий садок. *Дошкільнє виховання*. 2011. № 6.
5. Макрідіна Л.О. Використання сучасних технологій у педагогічній діяльності: ТРВЗ-педагогіка. *Початкова школа*. 2015. № 7.
6. Тернова Л.М. Раннє читання (за методикою О. Декролі). Друга молодша група. Тернопіль: навч. Книга. Богдан, 2006. 24 с.
7. Театр фізичного виховання та оздоровлення дошкільнят: Авторський стиль роботи. Методичні рекомендації / Авт.-укл. М.М. Єфименко. Київ, 1995.
8. Сиротенко Г.О. Педагогіка Френе (техніка Френе). *Постметодика*. 2000, № 4.
9. Уявлення про інтелект дитини варто змінити: Методика Зайцева. *Освіта*. 2010. № 78-79.

15. Інформаційні ресурси

1. Нормативна база(Закони, Положення, Укази президента України, Листи МОНУ) (див. літературу).
2. Поглиблюють інформація про особливості педагогічної професії та організацію навчально-виховного процесу у вузі, розміщені на вебсторінках:
  - www.nduv.gov.ua – веб-сторінка бібліотеки ім. Вернадського.
  - www.nduv.gov.ua – веб-сторінка Міністерства освіти і науки України.
  - www.tnpu.edu.ua – веб-сторінка Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.